

POWIAT KIELECKI

PROGRAM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ DLA POWIATU KIELECKIEGO PN.

„Dla Ziemi, dla siebie”

W ROKU SZKOLNYM 2016/2017
– WSPOMNIENIA Z 12 LAT

Szanowni Państwo

Oddajemy w Państwa ręce wyjątkowy egzemplarz publikacji dotyczący realizowanego przez Starostwo Powiatowe w Kielcach, Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”. Program, zainicjowany został w 2004 roku przez Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska, a jego pomysłodawczynią była Bożena Gumułka kierownik referatu ds. Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przy akceptacji Starosty Kieleckiego Zbigniewa Banaśkiewicza, Członka Zarządu Zenona Janusa i Naczelnika Wydziału Mariana Szałasza, powstały pierwsze konkursy ekologiczne dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu kieleckiego. Pierwsza edycja ku zaskoczeniu wszystkich odniosła duży sukces, dlatego postanowiono kontynuować program w latach późniejszych. Przychylni edukacji ekologicznej byli kolejni Starostowie Zenon Janus i Zdzisław Wrzałka oraz Członkowie Zarządu Bogdan Gierada i Marek Kwiecień. Nie sposób nie wspomnieć o autorkach Programu, które w opracowanie i realizację konkursów ekologicznych wkładają nie tylko pracę ale również swoje serce – Dorocie Skalskiej kierownik referatu oraz inspektor Magdalenie Kumor. Współautorką trzech pierwszych edycji była również Katarzyna Sowa Cichecka, wówczas inspektor w wydziale. Wszystko to przebiegało pod „czujnym okiem” Naczelników Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska, Stefana Pacaka, Sebastiana Nowaczkiwicza, Krystyny Szustak, a obecnie Magdaleny Kędzierskiej. Serdeczne podziękowanie składam również dla Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, który od 12 lat wspiera finansowo nasze przedsięwzięcie. Zapraszam do lektury mając nadzieję, że przywoła ona u Państwa miłe wspomnienia.

Michał Godowski
Starosta Kielecki

Edukacja ekologiczna to konkretne działania. Nigdy nie jest za wcześnie by ją rozpocząć i nigdy nie jest za późno na poszerzenie wiedzy w tym zakresie. To motto przewodnie realizowanego z dużym sukcesem i rozmachem od 13 lat, Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”. Wszystkie edycje kierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów klas „0”, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, a początkowo również do gmin z terenu powiatu. W gazecie opisane zostały zrealizowane konkursy i ciekawostki w ramach dwunastu edycji Programu. Znalazły się w niej zdjęcia prac, laureatów konkursów i ich opiekunów. Mam nadzieję, że publikacja przywoła wspomnienia uczestników, ich rodziców, nauczycieli oraz zachęci do podjęcia dalszych, bardziej intensywnych działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego powiatu kieleckiego.

Marek Kwiecień
Członek Zarządu
nadzorujący pracę Wydziału Rolnictwa,
Leśnictwa i Ochrony Środowiska

Niniejsza publikacja oraz Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”, jest od 12 lat finansowany ze środków budżetu powiatu oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

I EDYCJA - WSZYSTKO ZACZĘŁO SIĘ W 2004 ROKU.

W listopadzie 2004 roku, Zarząd Powiatu w Kielcach przyjął po raz pierwszy do realizacji Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego „Dla Ziemi, dla siebie” na rok szkolny 2004/2005.

W ramach Programu przeprowadzono i rozstrzygnięto 4 konkursy ekologiczne, zorganizowano sesję popularno-naukową dla młodzieży szkół średnich oraz wydrukowano kalendarz ekologiczny na rok 2005, promujący selektywną zbiórkę odpadów.

ZBIÓRKA ODPADÓW NA DOBRY POCZĄTEK.

Najmłodszych mieszkańców powiatu kieleckiego uczyliśmy prawidłowego postępowania z odpadami w konkursie rysunkowym „CO ROBIMY Z ODPADAMI”, który adresowany był do przedszkolaków w wieku 5-6 lat oraz dzieci klas I - III korzystających z bibliotek szkolnych. Uczniowie wykonali około 350 prac a laureatami zostali:

KATEGORIA WIEKOWA – PRZEDSZKOLA I UCZNIOWIE KLAS 0

- I miejsce - Przedszkole Gminne w Rakowie**
- II miejsce – Przedszkole Samorządowe w Piekoszowie**
- III miejsce – Samorządowe Przedszkole w Chmielniku**

KATEGORIA WIEKOWA – UCZNIOWIE KLAS I-III KORZYSTAJĄCY Z BIBLIOTEK GMINNYCH

- I miejsce – Szkoła Podstawowa w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra**
- II miejsce – Szkoła Podstawowa w Kajetanowie, gm. Zagnańsk**
- III miejsce – Szkoła Podstawowa w Lechowie, gm. Bieliny**

Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum rozpoczęli zbiórkę odpadów w konkursie „**ZBIERAMY SUROWCE WTÓRNE – MAKULATURA, PUSZKI ALUMINIOWE, ZUŻYTE BATERIE (PALUSZKI, PŁASKIE), BUTELKI PLASTIKOWE TYPU PET**”.

Najwięcej odpadów zebrali uczniowie ze **Szkoły Podstawowej w Kostomłotach, gm. Miedziana Góra** - 5750 kg makulatury, 43 kg puszek, 84 kg baterii i 30 kg butelek typu PET. Drugie miejsce zajęli uczniowie ze **Szkoły Podstawowej w Chmielniku**, a trzecie miejsce przypadło **Szkole Podstawowej w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra**.

W KATEGORII INDYWIDUALNEJ NAJLEPSI BYLI:

Maciej Tarwacki ze Szkoły Podstawowej w Bęczkowie, który zebrał 1350 kg makulatury, 310 sztuk puszek, 58 sztuk baterii i 32 kg butelek typu PET. Kolejne miejsca zajęli **Karolina Szafraniec** z Gimnazjum im. gen. Kazimierza Tańskiego w Chmielniku oraz **Sylvia Wójcik** ze Szkoły Podstawowej w Chmielniku.

Uczniowie klas IV – VI oraz klas gimnazjalnych byli również tropicielami dzikich wysypisk w konkursie „**ZOSTAŃ TROPICIELEM DZIKICH WYSYPISK**”. Uczestnicy projektu penetrowali teren swoich gmin, gdzie ujawniali oraz dokumentowali miejsca występowania „dzikich wysypisk”. Młodzież biorąca udział w projekcie bardzo często na terenie swojej gminy, odnajdywała kilka a nawet kilkanaście

takich miejsc. Informacje o lokalizacji dzikich wysypisk zostały przekazane do właściwych samorządów gminnych z prośbą o ich zlikwidowanie.

Najlepszymi tropicielami dzikich wysypisk okazali się uczniowie ze **Szkoły Podstawowej w Jaworzni, gm. Piekoszów**, II miejsce zajęli uczniowie z **Gimnazjum im. mjr Jana Piwnika „Ponurego” w Bodzentynie**, a III miejsce uczniowie z **Publicznego Gimnazjum przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach**.

Samorządy gminne, zachęciliśmy do opracowania Programu edukacji ekologicznej mieszkańców gminy promującego właściwe postępowanie z odpadami, w tym selektywnej zbiórki.

Najlepszy program przygotowały: **Gmina Nowa Słupia, Gmina Miedziana Góra, Gmina Piekoszów**. Wyróżniono również **Gminę Morawica, Raków i Chmielnik**.

II EDYCJA - PROMOCJA SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW.

I edycja Programu edukacji ekologicznej była dla nas, jako organizatorów, miłym zaskoczeniem pod względem ilości uczestników, dlatego postanowiliśmy kontynuować Program w roku szkolnym **2005/2006**. Konkursy w głównej mierze kierowane były do dzieci i młodzieży, które jako baczni obserwatorzy, szczerze potrafili „wytknąć” błędy dorosłym. Dzięki wyciągniętym wnioskom sami uczyli się zasad ekologii i wprowadzali je w życie. W ramach II edycji przeprowadzono cztery

KONKURSY I LAUREACI

Konkurs rysunkowy „**CO MOŻEMY ZROBIĆ, ABY OGRANICZYĆ ILOŚĆ ODPADÓW W PRZEDSZKOLU/SZKOLE**”

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Bolminie, gm. Chęciny

II miejsce - Przedszkole w Chmielniku.

III miejsce - Szkoła Podstawowa w Sędziejowicach, gm. Chmielnik

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Drugni, gm. Pierzchnica

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Brynicy, gm. Piekoszów

III miejsce - Szkoła Podstawowa w Cierchach, gm. Mniów

KATEGORIA GRUPOWA

I miejsce - Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku

II miejsce - Szkoła Podstawowa im. 4 Pułku Piechoty Legionów AK w Kostomłotach, gm. Miedziana Góra

III miejsce - Szkoła Podstawowa im. Piotra Ściegiennego w Bęczkowie, gm. Górno

Konkurs „**ZBIERAMY SUROWCE WTÓRNE – MAKULATURA, PUSZKI ALUMINIOWE, BUTELKI PLASTIKOWE TYPU PET - POCHODZENIA KOMUNALNEGO**”.

konkursy oraz sesję popularno-naukową. Szczególną uwagę zwróciliśmy na problem związany z gospodarką odpadami komunalnymi. Uczniowie zbierali i segregowali odpady, uczyli się ograniczać ich ilość oraz zachęcali mieszkańców gminy do selektywnej zbiórki. Gminy natomiast, opracowywały program usuwania azbestu i jego wyrobów, który stanowi ogromne zagrożenie dla środowiska.

KATEGORIA INDYWIDUALNA – 10 WYRÓŻNIENI:

- **Karina Stępień, Malwina Piotrowska, Piotr Breła, Sylwia Wójcik, Andżelika Borończyk** (Szkoła Podstawowa w Chmielniku), **Weronika Kapusta** (Szkoła Podstawowa w Pierzchnicy), **Anna Zbrozczyk,**

Sebastian Reczyński (Szkoła Podstawowa w Ćmińsku), **Karol Olszewski** (Szkoła Podstawowa w Kostomłotach), **Maciej Tarwacki** (Szkoła Podstawowa w Bęczkowie)

łączna ilość zebranych surowców wtórnych w tej edycji to **38 645,5 kg** z czego **35 713,0 kg** to makulatura, **1 107,0 kg** puszki aluminiowe, a **1 825,5 kg** butelki plastikowe typu PET.

Konkurs „**JAK ZACHĘCIĆ MIESZKAŃCÓW GMINY DO SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW W CELU PODDANIA ICH RECYKLINGOWI**”.

I miejsce - Gimnazjum w Kajetanowie, gm. Zagnańsk

II miejsce - Gimnazjum Nr 2 w Jaworzni, gm. Piekoszów

III miejsce - Gimnazjum w Kostomłotach, gm. Miedziana Góra

WYRÓŻNIENIA:

- **Gimnazjum Nr 1 w Łopusznie,**

- **Gimnazjum w Chmielniku.**

Konkurs dla samorządów gminnych „**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY...**”.

- **I miejsce - Gmina Sitkówka-Nowiny**

- **II miejsce - Gmina Morawica**

III EDYCJA - DOSKONALIMY ZBIÓRKĘ ODPADÓW.

Czy zasypią nas góry śmieci? Dlaczego wyrzucamy szklane butelki i papier do wspólnego pojemnika na odpady? Dlaczego palimy śmieci w ogródku lub w piecu? Dlaczego dziura ozonowa się powiększa, a klimat ociepla? Jak temu zaradzić i co zrobić aby poprawić stan środowiska? Odpowiedzi na te pytania dzieci uzyskały podczas III edycji Programu edukacji ekologicznej, który w roku szkolnym **2006/2007** poświęcony był odpadom.

KONKURSY I LAUREACI:

Konkurs rysunkowy **„CO ZYSKUJEMY, GDY ODPADY SEGREGUJEMY”**.

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”
I miejsce - Szkoła Podstawowa w Bolminie, gm. Chęciny
II miejsce - Szkoła Podstawowa w Lechowiu, gm. Bieliny
III miejsce - Samorządowe Przedszkole w Chmielniku,
Wyróżnienie - Zespół Szkół w Łopusznie,

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Bęczkowie, gm. Górno
II miejsce - Szkoła Podstawowa w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra
III miejsce - Szkoła Podstawowa w Brynicy, gm. Piekoszów
Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa w Chmielniku,

Konkurs **„MY ZMIESZANYCH ODPADÓW NIE WYRZUCAMY-SEGREGUJ RAZEM Z NAMI: BUTELKI TYPU PET, BUTELKI ZE SZKŁA BEZBARWNEGO I KOLOROWEGO ORAZ PAPIER – POCHODZENIA KOMUNALNEGO**

KATEGORIA GRUPOWA:

- **I miejsce** - Szkoła Podstawowa im. Piotra Ściegiennego w Bęczkowie, gm. Górno
- **II miejsce** - Publiczna Szkoła Podstawowa w Radomicach, gm. Morawica
- **III miejsce** - Szkoła Podstawowa w Starej Słupi, gm. Nowa Słupia

KATEGORIA INDYWIDUALNA – 10 WYRÓŻNIENI:

Najlepszy okazał się **Damian Żegota** ze Szkoły Podstawowej w Bęczkowie, który zebrał 4973 kg odpadów,

Dzieci i młodzież są swoistym przekazańnikiem treści ekologicznych w swoich rodzinach. Nakłaniają rodziców do właściwego postępowania z odpadami powstającymi w gospodarstwie domowym, do zakupu towaru w opakowaniach wielokrotnego użytku, segregowania odpadów komunalnych. Uczestnicząc w konkursach poznawały problematykę środowiskową, identyfikowały zagrożenia i dyskutowały nad działaniami jakie mogą same podjąć w celu ograniczenia negatywnych skutków i przywrócenia pełnego blasku otaczającej ich przyrody.

z czego 150 kg makulatury, 4800 kg szkła i 580 szt. butelek typu PET. Drugie miejsce zajął **Maciej Tarwacki**, a trzecie **Karol Syska** obaj ze Szkoły Podstawowej w Bęczkowie. Pozostali lauraci to:

Dawid Banak, **Norbert Ramian** ze Szkoły Podstawowej w Bęczkowie, **Piotr Górniak**, **Katarzyna Miśta** ze Szkoły Podstawowej w Piekoszowie, **Aleksander Ciołak**, **Ewa Otfinowska** ze Szkoły Podstawowej w Piekoszowie, **Natalia Zwolska** ze Szkoły Podstawowej w Chmielniku

Konkurs **„GOSPODARKA ODPADAMI W MOJEJ MIEJSCOWOŚCI/GMINIE”**.

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Cierchach, gm. Mniów – klasa V.
II miejsce - Gimnazjum w Kostomłotach, gm. Miedziana Góra – klasa III b.
III miejsce - Zespół Placówek Oświatowych – Szkoła Podstawowa w Morawicy – klasa V.

WYRÓŻNIENIA:

- **Koło Ekologiczne** ze Szkoły Podstawowej w Jaworzni, gm. Piekoszów.
- **Klasa V** ze Szkoły Podstawowej w Łagowie.

Konkurs dla samorządów gminnych **„PROGRAMY Z ZAKRESU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ ZREALIZOWANE NA TERENIE GMINY ... W LATACH 2003-2006”**

- **I miejsce** - Gmina Sitkówka-Nowiny
- **II miejsce** - Gmina Morawica
- **III miejsce** - Gmina Miedziana Góra

IV EDYCJA - CHROŃ, OSZCZĘDZAJ, DBAJ O WODĘ!

W roku szkolnym **2007/2008** obok tematów dotyczących gospodarowania odpadami poruszyliśmy zagadnienia związane z ochroną wody oraz pokazaliśmy piękne i dzikie zakątki przyrody, które w przyszłości mogą stać się wizytówkami gmin.

Najmłodszy uczestnicy programu stworzyli specjalny

kodeks oszczędzania wody w konkursie rysunkowym „Chroń, oszczędzaj, dbaj o wodę!”. Dzieci poznały ekosystemy wodne, zasady krążenia wody w przyrodzie, podstawowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych oraz proste i skuteczne metody oszczędzania wody.

LAUREATAMI ZOSTALI:

Konkurs rysunkowy „**CHROŃ, OSZCZĘDZAJ, DBAJ O WODĘ!**”

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Bolminie, gm. Chęciny

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Promniku, gm. Strawczyn

III miejsce - Samorządowe Przedszkole w Chmielniku, gm. Chmielnik

Wyróżnienie - Publiczne Przedszkole w Samsonowie, gm. Zagnańsk

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

I miejsce - Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Morawickiej, gm. Morawica

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Promniku, gm. Strawczyn

III miejsce - Szkoła Podstawowa w Micigoździe, gm. Piekoszów

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa w Widelkach, gm. Daleszyce

Uczniowie szkół podstawowych tradycyjnie zbierali odpady w konkursie „**SEGREGUJĘ I SPRZEDAJĘ, JUŻ ZA DARMO NIE ODDAJĘ: BUTELEK TYPU PET, BATERII ORAZ PAPIERU!**”

KATEGORIA GRUPOWA:

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Widelkach, gm. Daleszyce

II miejsce - Publiczna Szkoła Podstawowa w Radomicach, gm. Morawica

III miejsce - Szkoła Podstawowa w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra.

KATEGORIA INDYWIDUALNA – 10 WYRÓŻNIEŃ DLA NAJLEPSZYCH ZBIERACZY:

Najlepszy okazał się **Wiktor Kondrak** ze Szkoły Podstawowej w Ćmińsku, zebrał - 944,4 kg odpadów, z czego 910 kg makulatury, 623 szt. baterii oraz 65 szt. butelek typu PET.

Pozostali lauraci:

Dominika Brełak, Daniel Ramian, Katarzyna Zemsta, Dawid Banak ze Szkoły Podstawowej w Bęczkowie, **Łukasz Buchcic, Milena Kita, Anna Stefańska, Katarzyna Fert** ze Szkoły Podstawowej w Ćmińsku, **Natalia Polak** ze Szkoły Podstawowej w Morawicy.

Wszyscy uczestnicy zebrali **63 589,08 kg**, odpadów, z tego

papier – **59 184 kg**; baterie – **923,2 kg**; butelki typu PET – **3 481,88 kg**.

Uczniowie z klas V-VI oraz gimnazjów kształtowali wrażliwość na piękno natury poszukując nieodkrytych lub zapomnianych zakątków w konkursie „**NIEZNANE ZAKĄTKI PRZYRODY W MOJEJ MIEJSCOWOŚCI/GMINIE!**”. Poznawali bioróżnorodność obszarów w miejscu zamieszkania, rozwijali świadomą aktywność na rzecz ochrony środowiska oraz kształtowali odpowiedzialność za obecną i przyszłą jakość przyrody ożywionej i nieożywionej.

LAUREACI KONKURSU:

- **I miejsce - Szkoła Podstawowa w Jaworzni, gm. Piekoszów – klasa V**
- **II miejsce - Gimnazjum w Rakowie – klasa I i II**
- **III miejsce - Publiczne Gimnazjum w Nowej Słupi – klasa II i III**

WYRÓŻNIENIA PRZYPADŁY DLA:

- **Klasy V ze Szkoły Podstawowej w Hucie Starej, gm. Bieliny**
- **Klasy VI ze Szkoły Podstawowej w Lubani, gm. Chmielnik**

V EDYCJA -NA RATUNEK LASOM.

W roku szkolnym **2008/2009** poruszyliśmy zagadnienia związane z ochroną lasu – ważnego elementu środowiska dla człowieka i całego świata przyrodniczego. Zachęciliśmy również uczniów do większej aktywności na rzecz ochrony środowiska, aby za kilka lat ich miejscowość/gmina mogła być prawdziwą wizytówką i wzorem do naśladowania.

„Lasy czyste, to ważne i oczywiste”, „Wchodź do lasu jak do domu, nie rób krzywdy nikomu”, „Nie wchodź z ogniem do lasu, bo na ratunek nie będzie czasu”, „Proszę wszystkie zwierzęta i dzieci, nie wyrzucajcie do lasu śmieci”, takie hasła pojawiały się na pracach wykonywanych przez dzieci w konkursie **„CZYSTY LAS – ZDROWY LAS!”**.

Najwyżej ocenione zostały następujące prace:

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”
Publiczne Przedszkole w Kostomłotach II, gm. Miedziana Góra, Szkoła Podstawowa w Łosieniu, gm. Piekoszów, Zespół Szkół w Łopusznie, Szkoła Podstawowa w Brynicy, gm. Piekoszów.

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)
Szkoła Podstawowa w Brzechowie, gm. Daleszyce, Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Morawickiej, gm. Morawica, Szkoła Podstawowa w Jaworzni, gm. Piekoszów, Szkoła Podstawowa w Mójczy, gm. Daleszyce

Uczniowie ze Szkół Podstawowych kolejny rok z dużym zaangażowaniem zbierali odpady w konkursie **„SEGREGUJĘ I SPRZEDAJĘ, JUŻ ZA DARMO NIE ODDAJĘ: BUTELEK TYPU PET ORAZ PAPIERU”**.

Wszyscy uczestnicy zebrali **67 601,09 kg**, odpadów, z tego papier – **61 862,57 kg**; butelki typu PET – **5 738,52 kg**.

WYTYPOWANO NASTĘPUJĄCYCH LAUREATÓW:

KATEGORIA GRUPOWA:

Szkoła Podstawowa w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra, Publiczna Szkoła Podstawowa w Radomicach, gm. Morawica, Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku

KATEGORIA INDYWIDUALNA – 16 WYRÓŻNIENI:

Hubert Dziubela ze Szkoły Podstawowej w Strawczynie, który zebrał najwięcej odpadów – 1100 kg.

Dawid Szczesniak, Michał Niziurski, Anna Stefańska, Wioletta Korba, Patrycja Adamiec ze Szkoły Podstawowej w Ćmińsku, **Magdalena Śledzik, Jonasz Januchta** ze Szkoły Podstawowej w Mąchocicach Kapitulnych, **Nikoła Bartosz** ze Szkoły Podstawowej w Nowinach, **Monika Dudek, Bartłomiej Gubała** z Pulicznej Szkoły Podstawowej w Radomicach, **Zuzanna Wierzowska, Kinga Nowacka** ze Szkoły Podstawowej w Jaworzni, **Michał Kondrak, Karol Chaba** z Zespołu Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, **Alicja Ślusarska** z Zespołu Placówek Oświatowych w Piotrkowicach.

„GMINA MOICH MARZEŃ – CZYSTA I ZIELONA”, to życzenie uczniów klas V-VI i gimnazjalistów, którzy w swoich pracach pokazali jak powinny wyglądać miejsca cenne przyrodniczo, które warto zachować dla przyszłych pokoleń a aktualnie są zdewastowane i wymagają pomocy mieszkańców lub władz lokalnych w celu poprawy ich stanu.

I miejsce w konkursie zajęła klasa V ze Szkoły Podstawowej w Tokarni, gm. Chęciny, II miejsce klasa VI ze Szkoły Podstawowej w Łagowie, III miejsce klasa VI ze Szkoły Podstawowej w Lubani, gm. Chmielnik.

Komisja konkursowa przyznała dwa wyróżnienia dla **klasy II a z Publicznego Gimnazjum w Nowej Słupi** oraz **Klasa VI ze Szkoły Podstawowej w Ciercach, gm. Mniów.**

Samorządy gminne także zapoznawały się ze stanem środowiska swojej gminy, przedstawiały inwestycje i działania podejmowane na rzecz ochrony środowiska w latach 2006 - 2008 oraz w perspektywie do roku 2012, w konkursie **„DZIAŁANIA GMINY... NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA”**. Wytypowano następujących laureatów: **I miejsce - Gmina Chęciny, II miejsce - Gmina Zagnańsk, III miejsce - Gmina Raków.**

VI EDYCJA - EKOLUDEK Z ODPADÓW.

Pomysłowe stworki „zawitały” do Starostwa Powiatowego w Kielcach z przeróżnych bajek, kosmosu i przybrały wygląd robotów, kukiełek, czarownic, kucharzy, eko-lalek, clownów, skrzatów oraz ludków. Dzieci wykonały je z papieru, butelek typu PET, baterii, tworzyw sztucznych, folii, tekstyliów oraz puszek, w konkursie „**MÓJ EKOLUDEK**”.

Najwyżej oceniono:

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”
Publiczne Przedszkole w Tumlinie, gm. Zagnańsk, Przedszkole Samorządowe w Chęcinach, Przedszkole Gminne w Rakowie, Zespół Szkół w Łopusznie.

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

Szkoła Podstawowa w Rykoszynie, gm. Piekoszków Szkoła Podstawowa w Brzechowie, gm. Daleszyce, Szkoła Podstawowa w Daleszycach, Szkoła Podstawowa w Łosieniu, gm. Piekoszków.

Konkurs „**SEGREGUJĘ I SPRZEDAJĘ, JUŻ ZA DARMO NIE ODDAJĘ: BUTELEK TYPU PET ORAZ PAPIERU**”.

Ogólnie wszyscy uczniowie w roku szkolnym 2009/2010 zebrali **119 457,18 kg** odpadów, w tym: papieru

– **109 738,00 kg**; butelek typu PET

– **9 719,18 kg**. Rekordzistą okazał się

Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, który zebrał **40 648,00 kg** odpadów, kolejny był Zespół Szkół w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra, a trzeci Zespół Placówek Oświatowych w Piotrkowicach, gm. Chmielnik. Najlepszymi „zbieraczami” zostali uczniowie z Zespołu Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku – bracia Filip Wiatkowski i Mateusz Wiatkowski, którzy zebrali po **11 300 kg** odpadów. W najlepszej piątce znaleźli się również:

Wiktoria Misztal z Zespołu Placówek Oświatowych w Piotrkowicach, **Wiktor Szcześniak, Michał Ciszek, Julia Reczyńska, Marika Ślusarczyk, Bartłomiej Kasprzyk** z Zespołu

Szkoł w Ćmińsku, **Hubert Dziubeła** z Zespołu Placówek Oświatowych w Strawczynie, **Natalia Chmielewska, Oliwia Adamiec** z Zespołu Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, **Piotr Łakomiec Dawid Susło, Katarzyna Wiersta** ze Szkoły Podstawowej w Bęczkowie, **Zuzanna Wierzbowska** ze Szkoły Podstawowej w Jaworzni oraz **Piotr Klank** z Zespołu Placówek Oświatowych w Piotrkowicach.

Źródła zanieczyszczenia powietrza naturalne, jak i związane z działalnością człowieka oraz wpływ zanieczyszczonego powietrza na zdrowie i życie ludzi przedstawione zostały w konkursie „**DBAMY O CZYSTOŚĆ POWIETRZA**”.

Komisja konkursowa wyłoniła następujących laureatów:

Szkoła Podstawowa w Cierchach, gm. Mniów - klasa VI, Szkoła Podstawowa w Tokarni, gm. Chęciny – klasa V i VI, Szkoła Podstawowa w Morawicy – Koło przyrodnicze.

Ponadto przyznano dwa wyróżnienia dla: **Koła Przyrodniczego, ze Szkoły Podstawowej w Drugni, gm. Pierzchnica oraz Klasy VI, ze Szkoły Podstawowej w Brzechowie, gm. Daleszyce.**

W konkursie fotograficznym „**PRZYRODA Z MOJEJ MIEJSCOWOŚCI/GMINY W OBIEKTYWIE**” uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych, w wieku 16 - 18 lat, wykonywali zdjęcia na których przedstawiali piękno otaczającego nas środowiska, miejsca cenne przyrodniczo, które warto zachować dla przyszłych pokoleń.

I miejsce zajął **Michał Stradowski** z Zespołu Szkół Nr 3 w Chmielniku

II miejsce Iga Wójcik z Zespołu Szkół Nr 3 w Chmielniku, **III miejsce** Magdalena Łosiewicz z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Łopusznie

Ponadto komisja konkursowa przyznała wyróżnienia dla:

Patrycji Turek z Zespołu Szkół Nr 8 w Nowej Słupi oraz **Krzysztofa Wąchały** z Zespołu Szkół Nr 2 w Chęcinach.

Samorządy gminne w swoich pracach „**WALORY PRZYRODNICZE, SZANSĄ NA ROZWÓJ EKOTURYSTYKI W GMINIE**” opisywały rozwój ekoturystyki, informowały o zrealizowanych projektach (ścieżki piesze, rowerowe, konne, edukacyjne, kempingi itp.) i podejmowanych działaniach dotyczących „zielonej turystyki”, jako pomysłu na długofalowy rozwój gminy. Wytypowano następujących laureatów: **Gmina Chęciny, Gmina Piekoszków, Gmina Nowa Słupia.**

VII EDYCJA - DBALIŚMY O ZWIERZĘTA ZIMĄ.

W ramach konkursu w roku szkolnym **2010/2011** dzieci zbierały pokarm, ustawiały karmniki, ocieplały budy dla psów. Spotykały się także z leśnikami, którzy opowiadali o życiu zwierząt i swojej pracy. Wiele szkół/przedszkoli zorganizowało wycieczki, podczas których dzieci miały okazję zobaczyć tropy zwierząt, ślady żerowania, poznać różne rodzaje paszy dla zwierząt i pomóc w ich wyłożeniu. Najwyżej ocenione zostały następujące prace:

Konkurs plastyczny „**DBAMY O ZWIERZĘTA ZIMĄ**”

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”

I miejsce - Oddział Przedszkolny przy Zespole Szkół w Mąchocicach Kapitulnych, gm. Masłów

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Bęczkowie, klasa „0” , gm. Górnio

III miejsce - Szkoła Podstawowa w Jaworzni Oddział Przedszkolny (grupa 5-latków), gm. Piekoszków

Wyróżnienie - Przedszkole Gminne w Rakowie

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Bardzie (kl. I i II), gm. Raków

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Cierchach (kl. I), gm. Mniów

III miejsce - Szkoła Podstawowa w Jaworzni (kl. II), gm. Piekoszków

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa w Rakowie (kl. IIa)

Segregacja odpadów nie jest rzeczą trudną, ale wymaga zaangażowania i wyrobienia nawyku w codziennym życiu. Wiedzą to uczniowie szkół podstawowych, którzy brali udział w konkursie „**SEGREGUJ RAZEM Z NAMI – BUTELKI TYPU PET ORAZ PAPIER**”.

Ogólnie wszyscy uczestnicy zebrali **94 130,6 kg**, odpadów, z tego: papier – **88 007 kg**, butelki typu PET – **6 123,6 kg**.

Wytypowano następujących laureatów:

KATEGORIA GRUPOWA:

Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, Zespół Szkół w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra, Szkoła Podstawowa w Jaworzni, gm. Piekoszków.

KATEGORIA INDYWIDUALNA – 15 WYRÓŻNIENI:

Filip Wiatkowski, Oliwia Adamiec, Jakub Cholewiński, Julia Szachnicka z Zespołu Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, **Julia Reczyńska, Aleksandra Koza, Joanna Picheta, Anna Stefańska, Klaudia Frydrych** z Zespołu Szkół w Ćmińsku, **Dawid Gruszka, Zuzanna Wierzbowska, Karolina Jarzab, Sylwia Mariasik** ze Szkoły Podstawowej w Jaworzni, **Patryk Gad** ze Szkoły Podstawowej w Strawczyni, **Daria Banak** ze Szkoły Podstawowej w Rakowie.

Prace złożone przez uczniów na konkurs plastyczny „**PRZYRODA ZACHĘTĄ DO ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA**”, przedstawiały walory przyrodnicze, które można wykorzystać do rozwoju i promocji zdrowego trybu życia, m.in. ścieżki piesze, rowerowe, konne, edukacyjne lub inne miejsca umożliwiające promocję zdrowego trybu życia. Prace wzbogacone zostały zdjęciami, opisami i komentarzami jak dbać o zdrowie, w jaki sposób można wykorzystać bogactwa naturalne, pokazały również, że w miejscu zamieszkania można promować i prowadzić zdrowy tryb życia wykorzystując walory przyrodnicze.

Najciekawiej przedstawiła to klasa **II c z Gimnazjum w Bodzentynie**, klasa **V ze Szkoły Podstawowej w Bolechowicach, gm. Sitkówka-Nowiny** oraz klasa **VI ze Szkoły Podstawowej w Cedzynie, gm. Górnio**. Wyróżniono także klasę **VI ze Szkoły Podstawowej w Górkach Szczukowskich, gm. Piekoszków** oraz klasę **VI ze Szkoły Podstawowej w Cierchach, gm. Mniów**.

Konkurs dla samorządów gminnych „**POZYSKIWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH POZABUDŻETOWYCH NA INWESTYCJE PROEKOLOGICZNE W GMINIE...!**”

Gminy pokazały możliwości pozyskiwania środków finansowych, pozabudżetowych na inwestycje proekologiczne. Działania podejmowane na rzecz ochrony środowiska w latach 2008 - 2010 oraz w perspektywie do roku 2012 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, odpadami, energii odnawialnej. Najlepiej zaprezentowały się: **Gmina Nowa Słupia, Gmina Miedziana Góra, Gmina i Miasto Chęciny**.

VIII EDYCJA - „STOP PRZEMOCY WOBEC ZWIERZĄT”.

W roku szkolnym 2011 / 2012 przeprowadzono zbiórkę surowców wtórnych oraz dwa konkursy plastyczne o następującej tematyce:

Konkurs plastyczny „**MÓWIĘ NIE! – PRZEMOCY WOBEC ZWIERZĄT**”.

Uczestnikami konkursu byli gimnazjaliści oraz uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu kieleckiego. W swych pracach poruszali takie zagadnienia jak opieka nad zwierzętami, problem bezdomności i jego przyczyny, prawne możliwości podejmowania działań w przypadku bycia świadkiem znęcania się nad zwierzętami. Przedstawiali problemy zwierząt domowych i wolno żyjących oraz nawoływali do przestrzegania praw zwierząt i ich poszanowania w takich hasłach jak: „*Nie porzucaj! Nie zabijaj!*”, „*Krzywdy zwierząt nie zasłonisz*”, „*Bądźmy aniołami, zamiast tyranami*”, „*Nie kupuj nas w prezencie*” czy „*Nie traktuj nas jak zabawki*”.

Komisja konkursowa wyłoniła następujących laureatów:

Katarzyna Marcisz z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Łopusznie

Karol Brożyna i Karolina Zieja z Gimnazjum Nr 2 w Rudkach, gm. Nowa Słupia

oraz wyróżniła

Esterę Skrobisz i Milenę Rowińską z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Łopusznie

Konkurs plastyczny „**NATURA W RĘKACH DZIECI**”.

Przedszkolaki, uczniowie klas „0” i klas I-III szkół podstawowych, poprzez konkurs poszerzyli wiedzę o elementach środowiska naturalnego, a z szyszek, żołądki

kasztanów, jarzębiny, kolorowych liści, nasion klonu, gałęzi, owoców i warzyw, przygotowali prace plastyczne na plakatach oraz w formie przestrzennej np. wiewiórki, sowy czy jeże, które pozwoliły ukazać piękno jesieni i „dary”, które ze sobą przynosi.

Laureaci konkursu:

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”

I miejsce - Przedszkole Gminne w Rakowie, grupa 5-latków

II miejsce - Publiczne przedszkole w Samsonowie, grupa 5-latków, gm. Zagnańsk

III miejsce - Publiczna Szkoła Podstawowa w Rudzie, klasa „0”, gm. Łagów

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa w Gnieździskach, klasa „0”, gm. Łopuszno.

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

I miejsce - Szkoła Podstawowa w Jaworzni (kl. III), gm. Piekoszów

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Tokarni (kl. II), gm. Chęciny

III miejsce - Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kajetanowie (kl. III), gm. Zagnańsk

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa w Woli Kopcowej (kl. I), gm. Masłów.

Konkurs „**SEGREGUJ RAZEM Z NAMI – BUTELKI TYPU PET ORAZ PAPIER**”.

W konkursie, od lat uczestniczą uczniowie ze szkół podstawowych, którzy utrwalają zdobyte wiadomości poprzez systematyczne, praktyczne działanie związane z selektywną zbiórką odpadów. Ogólnie wszyscy uczniowie zebrali **57 095 kg** odpadów w tym: papieru – **54 819 kg** i butelek typu PET – **2 276 kg**. Rekordzistą w kategorii grupowej został **Zespół Szkół w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra**, którego uczniowie zebrali **15 810 kg** odpadów. Drugie miejsce zajęła **Szkoła Podstawowa w Jaworzni, gm. Piekoszów** natomiast trzecie **Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku**. Najlepszym „zbieraczem” tak jak w dwóch poprzednich edycjach konkursu, został **Filip Wiatkowski** – uczeń z Zespołu Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, który zebrał 5 500 kg. Do najlepszej „siódemki” zakwalifikowali się również **Anna Stefańska, Wiktor Szcześniak, Filip Błach, Bartłomiej Orzelski** z Zespołu Szkół w Ćmińsku, **Dawid Gruszka, Sylwia Mariasik** ze Szkoły Podstawowej w Jaworzni.

IX EDYCJA - EKOLOGICZNA WIEŚ – CZYSTA I ZIELONA.

Program w roku szkolnym **2012/2013**, poszerzał wiedzę dzieci o elementach środowiska naturalnego, zachęcał do troski o najbliższe otoczenie, promował i rozwijał nawyk segregacji odpadów oraz oszczędzania wody. W tej edycji przyroda została ukazana jako źródło niewyczerpanych dóbr, z których można korzystać i żyć ekologicznie. Przybliżono takie zagadnienia jak poszanowanie energii, segregacja odpadów, uprawy ekologiczne, gospodarstwa agroturystyczne, ochrona powietrza, korzystanie z alternatywnych źródeł energii, różnice między żywnością wyprodukowaną metodami ekologicznymi a przemysłowymi.

NAJLEPSI W TEJ EDYCJI.

Konkurs plastyczny „**CZyste Środowisko – czysta woda**”.

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”

I miejsce - Zespół Placówek Oświatowych w Promniku, grupa 6-latków, gm. Strawczyn

II miejsce - Szkoła Podstawowa w Bolminie, klasa 0, gm. Chęciny

III miejsce - Zespół Szkół w Kostomłotach II, klasa 0 a, gm. Miedziana Góra

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa w Brynicy, klasa 0, gm. Piekoszów.

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

I miejsce - Zespół Szkół w Nowej Słupi (kl. III a)

II miejsce - Zespół Placówek Oświatowych w Promniku (kl. II), gm. Strawczyn

III miejsce - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wolicy (kl. III), gm. Chęciny

Wyróżnienie - Zespół Placówek Oświatowych w Jaworzni (kl. III), gm. Piekoszów.

Konkurs „**SEGREGUJ RAZEM Z NAMI – BUTELKI TYPU PET ORAZ PAPIER**”.

Wszyscy uczestnicy zebrali **63 702,50 kg**, odpadów, w tym: papier – **59 694,50 kg**, butelki typu PET – **4 008 kg**

KATEGORIA GRUPOWA:

I miejsce - Zespół Szkół w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra

II miejsce - Zespół Placówek Oświatowych w Jaworzni, gm. Piekoszów

III miejsce - Zespół Szkół w Bęczkowie, gm. Górno

KATEGORIA INDYWIDUALNA – 10 WYRÓŻNIENI:

Wiktor Szcześniak z Zespołu Szkół w Ćmińsku zebrął – **3 123 kg** makulatury.

Radek Bartosz, Patryk Garbat, Oskar Malarecki, Dawid Gruszka z Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni **Wiktoria Bujnowska, Agata Kaleta, Kinga Łakomiec** z Zespołu Szkół w Bęczkowie, **Julia Reczyńska, Mikołaj Grabowski** z Zespołu Szkół w Ćmińsku.

Konkurs plastyczny „**EKO WIEŚ**”.

I miejsce - **Natalia Martin** z Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni, gm. Piekoszów

II miejsce - **Katarzyna Kozubowska** z Zespołu Placówek Oświatowych w Promniku, gm. Strawczyn

III miejsce - **Weronika Bujak** z Zespołu Placówek Oświatowych w Promniku, gm. Strawczyn

Wyróżnienia:

Aleksandra Śliwińska z Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni, gm. Piekoszów

Jakub Szcześniak z Zespołu Placówek Oświatowych w Promniku, gm. Strawczyn

X EDYCJA - DBAMY O PSZCZOŁY I INNE OWADY ZAPYLAJĄCE.

W roku szkolnym 2013/2014 obchodziliśmy jubileuszową X edycję Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”. Podkreśliśmy rolę oraz znaczenie owadów zapylających (pszczoły, trzmiele) w środowisku naturalnym. W tym zakresie przeprowadzono dwa konkursy: plastyczny oraz fotograficzny. Dzieci poznały ich zwyczaje, pracę w ulu i podczas zbierania nektaru, jak również uświadomiły sobie o zagrożeniach wynikających z masowego giniecia pszczół (choroby wirusowe, pasożyty, chemizacja rolnictwa, wypalanie traw). Zapoznały się również z wartościami odżywczymi i leczniczymi pszczelich produktów oraz przekonały się, że przyroda to bogactwo surowców niezbędnych do ich wytwarzania, którą trzeba chronić. Młodzież z liceum mogła naocznie spotkać owady na ścieżce przyrodniczej w rezerwacie leśnym Cisów. Podczas rajdu poznała bogactwo świata roślin i zwierząt oraz uroki leśnych pejzaży.

Laureaci konkursów o pszczołach.

plastyczny „**MAGICZNY ŚWIAT PSZCZOŁ**”.

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”

- I miejsce – Publiczna Szkoła Podstawowa w Kajetanowie, gm. Zagnańsk (klasa 0),**
- II miejsce – Zespół Wychowania Przedszkolnego w Ociesękach, gm. Raków,**
- III miejsce - Zespół Placówek Oświatowych w Promniku, gm. Strawczyn (klasa 0),**
- Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa w Bolminie, gm. Chęciny (klasa 0).**

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

- I miejsce – Publiczna Szkoła Podstawowa w Kajetanowie, gm. Zagnańsk (kl. I),**
- II miejsce - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wolicy, gm. Chęciny (kl. III),**
- III miejsce – Szkoła Podstawowa w Kowali, gm. Sitkówka – Nowiny (kl. III),**
- Wyróżnienie – Szkoła Podstawowa w Bilczy, gm. Morawica (kl. II b).**

Konkurs fotograficzny „**ŻYCIE PSZCZOŁ W OBIEKTYWIE**”.

- I miejsce - Iga Mazur ze Szkoły Podstawowej w Chmielniku**
- II miejsce - Izabela Ryś z Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni, gm. Piekoszków.**
- III miejsce - Nikola Szyszka ze Szkoły Podstawowej w Chmielniku**

- Wyróżnienie: Jakub Jakubiec ze Szkoły Podstawowej w Zreczu Dużym, gm. Chmielnik**
- Cezary Derejczyk z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach**

Zbiórka surowców wtórnych:

Ogólnie wszyscy uczestnicy zebrali **67 197,82 kg** odpadów, w tym papieru **64 232,50 kg** i butelek typu PET – **2 965,32 kg**. Rekordzistą w kategorii grupowej, okazał się **Zespół Placówek Oświatowych w Jaworzni, gm. Piekoszków**, który zebrał **19 702,00 kg** odpadów, drugi był **Zespół Szkół w Bęczkowie, gm. Górnio**, a trzeci **Zespół Szkół w Ćmińsku, gm. Miedziana Góra**. Najlepszym „zbieraczem” został uczeń Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni – **Oskar Malarecki**, który zebrał **3 556 kg** odpadów. Do pierwszej dziesiątki dostali się również: **Zawisza Siudajewski, Eryk Pióro, Wiktoria Grzegolec** z Zespołu Szkół w Bęczkowie, **Dawid Gruszka, Anna Garbat, Radek Bartosz, Wiktoria Giemza** z Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni, **Radosław Salwa** z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Cedzynie, **Wiktor Szcześniak** z Zespołu Szkół w Ćmińsku.

Należy podkreślić, że w ciągu dziesięciu lat uczniowie zebrali **650 ton** odpadów, z czego **610 ton** stanowił papier a **40 ton** butelki typu PET. Tym samym uratowano **10 358 drzew** i oddano do punktów skupu **1 006 633 sztuk** plastikowych butelek.

XI EDYCJA - ZWRÓCILIŚMY UWAGĘ NA PTASIE PROBLEMY.

W kolejnej edycji Programu, w roku szkolnym **2014/2015** przeprowadzono zbiórkę surowców wtórnych oraz konkurs plastyczny i fotograficzny dotyczący życia ptaków. Najmłodszy mieszkańcy powiatu kieleckiego dowiedzieli się jaką rolę ptaki spełniają w przyrodzie i czym różnią się od siebie. Poznali ciekawe historie i tajniki z ich życia oraz możliwości pomagania, wieszanie budek lęgowych, nasadzenie drzew i krzewów, wystawianie karmników, poidełek. Gimnazjaliści oraz uczniowie klas IV-VI ze szkół podstawowych przez obiektyw aparatu fotograficznego, przyglądali się i dokumentowali ciekawe spotkania z różnymi gatunkami ptaków, żyjących w otoczeniu człowieka.

LAUREACI:

Konkurs plastyczny „**NASI SKRZYDLACI PRZYJACIELE**”:
GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE
KLAS „0”

I miejsce – Szkoła Podstawowa w Bolminie,
gm. Chęciny (klasa 0),

II miejsce – Szkoła Podstawowa w Bardzie, gm. Raków
(grupa 5-6 latków),

III miejsce – Szkoła Podstawowa w Mącholicach
Scholasterii, gm. Masłów (klasa 0),

Wyróżnienie – Publiczne Przedszkole w Kostomłotach
Drugich, gm. Miedziana Góra (grupa II).

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ
PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

I miejsce – Szkoła Podstawowa w Jaworzni,
gm. Piekoszów (kl. I),

II miejsce – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wolicy,
gm. Chęciny (kl. III),

III miejsce – Publiczna Szkoła Podstawowa
w Kajetanowie, gm. Zagnańsk (kl. II),

Wyróżnienie – Zespół Szkół w Bęczkowie, gm. Górno
(kl. I).

Konkurs fotograficzny „**MŁODY ORNITOLOG**”.

I miejsce – Klaudia Kuropatwa z Zespołu Szkół
Ponadgimnazjalnych w Bodzentynie

II miejsce - Wojciech Rydz z Zespołu Szkół
Ponadgimnazjalnych w Łopusznie

III miejsce - Wiktoria Stępień z Gimnazjum w Promniku
Wyróżnienie - Izabela Król z Zespołu Szkół
Ponadgimnazjalnych w Łopusznie oraz Wiktor
Gołuchowski z Gimnazjum w Promniku.

Konkurs „**SEGREGUJ RAZEM Z NAMI – BUTELKI TYPU
PET ORAZ PAPIER**”.

Wszyscy uczestnicy zebrali **84 383,00 kg** odpadów, w tym
papieru **80 222,50 kg** i butelek typu PET – **4 160,5 kg**.

Rekordzistami w kategorii grupowej okazały się
**Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Szafasie, gm.
Zagnańsk**, która zebrała **2 760,00 kg** odpadów, **Zespół
Placówek Oświatowych w Jaworzni, gm. Piekoszów**
oraz **Publiczna Szkoła Podstawowa w Radomicach,
gm. Morawica**. Najlepszym „zbieraczem” został **Dominik
Skórski** uczeń z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego
w Cedzynie, który zebrał **4 932 kg** odpadów. Kolejni
zbieracze to: **Filip Błach, Daniel Nowak** z Zespołu Szkół
w Ćmińsku, **Oskar Malarecki, Zofia Wójcicka i Gabriela
Zapała** z Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni,
**Kacper Kuzka, Karolina Walczak, Julia Łakomicz,
Wojciech Kaleta** z Zespołu Szkół w Bęczkowie.

XII EDYCJA - „CHCEMY ODDYCHAĆ CZYSTYM POWIETRZEM”.

W roku szkolnym **2015/2016** najmłodszy uczniowie powiatu podnieśli swój poziom wiedzy ekologicznej na temat ochrony powietrza, a młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna zapoznała się z problematyką azbestu w kraju, gminie i najbliższym otoczeniu.

W konkursie plastycznym „**CHCEMY ODDYCHAĆ CZYSTYM POWIETRZEM**”, dzieci dowiedziały się: co to jest powietrze, jak wygląda, czy takim samym powietrzem oddycha się w mieście i w lesie, czy lepiej jeździć samochodem czy rowerem, dlaczego nie wolno palić śmieci w domowych piecach itp. Poznały naturalne i związane z działalnością człowieka źródła zanieczyszczenia powietrza oraz zostały uświadomione, że za stan jakości powietrza w swoim otoczeniu odpowiedzialny jest każdy człowiek. Najlepsze prace wykonały:

GRUPA WIEKOWA – PRZEDSZKOLAKI I UCZNIOWIE KLAS „0”

Szkoła Podstawowa w Mąchocicach Scholasterii, gm. Masłów (klasa 0), Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Daleszycach z lokalizacją w Widełkach, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Daleszycach, (grupa 0 b) oraz Zespół Placówek Oświatowych w Promniku, gm. Strawczyn (grupa 5-latków).

GRUPA WIEKOWA – UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH (KLASY I-III)

Zespół Szkół w Gnieździskach, gm. Łopuszno (kl. III), Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wolicy, gm. Chęciny (kl. III), Zespół Szkolno – Przedszkolny w Cedzynie, gm. Górno (kl. I b) oraz Szkoła Podstawowa w Górkach Szczukowskich, gm. Piekoszów (kl. II b).

W konkursie plastycznym „**AZBEST BEZ TAJEMNIC**”, młodzież dowiedziała się co to jest azbest, jakie posiada właściwości, gdzie można go spotkać a przede wszystkim, dlaczego jest groźny dla zdrowia. Komisja konkursowa wyłoniła następujących laureatów: **Elżbietę Pastuszko z Zespołu Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Kajetanowie, Klaudię Siadul z Gimnazjum w Oblęgorku, Wiktorię Matałowską z Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Sukowie, Mateusza Flisa z Publicznego Gimnazjum przy Gminnym Zespole Szkół w Łagowie oraz Lenę Kozere z Publicznego Gimnazjum w Zespole Szkół w Nowej Słupi.**

W tej edycji w zbiorce surowców wtórnych w konkursie „**SEGREGUJ RAZEM Z NAMI – BUTELKI TYPU PET ORAZ PAPIER**”, uczestnicy zebrali **90 299,30 kg** odpadów, w tym papieru **85 142,30 kg** i butelek typu PET – **5 157,00 kg**. Rekordzistą w kategorii grupowej, okazał się **Zespół Placówek Oświatowych w Jaworzni gm. Piekoszów**, który zebrał **20 999,00 kg** odpadów. Najlepszym „zbieraczem” został uczeń z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Cedzynie – **Tomasz Krajcarz**, który zebrał **6 106 kg** odpadów. Wśród pozostałych laureatów znaleźli się: **Publiczna Szkoła Podstawowa w Radomicach, gm. Morawica, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Cedzynie, gm. Górno, Klaudia Frydrych, Filip Błach, Michał Żak z Zespołu Szkół w Ćmińsku, Zuzanna Dudek, Bartłomiej Snoch, Stanisław Cemborowski z Zespołu Placówek Oświatowych w Jaworzni, Jakub Skórski z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Cedzynie, Julia Zych ze Szkoły Podstawowej w Łukowej oraz Mateusz Duda ze Szkoły Podstawowej w Mójczy.**

CIEKAWOSTKI Z DWUNASTU EDYCJI PROGRAMU.

PRAWDZIWI EKOLODZY.

W każdej edycji programu, największą popularnością cieszy się konkurs „**SEGREGUJ RAZEM Z NAMI, BUTELKI TYPU PET ORAZ PAPIER**”.

W ciągu dwunastu lat, uczestnicy przynieśli do szkół ponad 824 tony odpadów, z czego 775 ton stanowił papier, a 49 ton butelki typu PET. Uratowali tym samym 16 566 drzew i oddali do punktów skupu prawie milion sto jedenaście tysięcy sztuk (1 110 808) plastikowych butelek.

ZESZYTY, KALENDARZE, PLAKAT, SESJE, WYCIEZKI – INNE FORMY EDUKACJI EKOLOGICZNEJ.

W ramach Programu podjęto szereg działań służących edukacji ekologicznej dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. W ciągu 12 lat edycji:

1. Wydrukowano 800 egz. kalendarzy ekologicznych (I i VI edycja edukacji ekologicznej), które przekazane zostały do placówek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, biblioteki gminne) oraz gmin z terenu powiatu,
2. Wydrukowano i rozdano w sumie 93 500 sztuk

3. zeszytów (co roku inny projekt okładki) oraz 1000 sztuk plakatów promujących selektywną zbiórkę odpadów,
3. Zorganizowano w 2006 roku, przy współudziale Urzędu Marszałkowskiego bezpłatne szkolenia dla sołtysów z terenu powiatu kieleckiego na temat sposobu postępowania z wyrobami azbestowymi,

stanu prawnego oraz możliwości pozyskania środków finansowych na realizację zadań związanych z usuwaniem azbestu,

4. Zorganizowano trzy sesje popularno-naukowych dla młodzieży, o tematyce: „**Czystość środowiska, w którym żyjemy – gwarantem naszego zdrowia**”, „**Rozwój gospodarki a ekologia**” oraz „**Chrońmy środowisko**”. Uczestniczyło w nich około 670 uczniów wraz z opiekunami. Wykładowcami byli pracownicy WIOŚ w Kielcach, Cementowni Nowiny, Wodociągów Kieleckich, firmy „Hydrogeotechnika” Sp. z o.o., Starostwa Powiatowego w Kielcach, firmy DS Smith Polska S.A., Inspekcji Sanitarnej.

5. Zorganizowano trzy wycieczki dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych do zakładu DS Smith Polska S.A. w Kielcach (recykling na żywo), do oczyszczalni ścieków w Sitkówce na ścieżkę przyrodniczą do Nadleśnictwa Daleszyce.

We wszystkich edycjach nad prawidłowym przebiegiem konkursów czuwała komisja konkursowa powołana przez Starostę Kieleckiego, która miała ogromny dylemat z wyborem laureatów.

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Kielcach
ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce
Opracował: Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska

Rozpowszechnianie wszelkich materiałów bez zgody wydawcy jest zabronione.

